

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 19 Listopada v. s. 1828 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 9 listopada.

(Journal de St. Petersburg).

Pragnąc raz jeszcze oglądać czcigodne oblicze NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWNY, mieszkańcy St. Petersburga z niecierpliwością oczekiwali: kiedy im będzie pozwolono, przyścisnąć ostatni hołd złożyć, śmiertelnym zwłokom tej NAYJAŚNIEYSZEY PANI, której pamięć wyryta jest w sercach wszystkich, charakterami niewyglazowanemi. Przeniesienie Ciała ZMARŁEY NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY do sali żałobney odbyło się w niedzielę dnia 4 tego miesiąca. Odiąd ludność cała tutejszey stolicy i jej okolic spieszy do pałacu zimowego, z boleśnym strapieniem łzami zalanej familii, skądający cześć ostatnią na grobie najlepszey z matek.

Zamknięta dla światła dziennego, sala kawalergardów, w której wystawione jest Ciało ZMARŁEY NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY, wybita jest sukniem czarnem ze srebrnymi fręzami, ozdobionem krzyżem, który otaczają korony gwiazdziste, żółędzie i kutas, także srebrne, a nad niemi Cyfra NAYJAŚNIEYSZEY ZMARŁEY, Herby Cesarstwa i Wirtemberskie: wpośród tych insygniów i po obu stronach katafalu, ukazują się ikliwe godło, Pelikan, rozdzielający wnętrzności własne dla karmienia swych dzieci, także cyprysy i palmy krzyżujące się na sklepieniu, również czarnem, i tworzą kiesetony, w których dają się widzieć też herby i cyfra NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY ZMARŁEY w Koronie. Cyfra ta obeymuje także zamki sklepienia, boki sali i podniebienie baldachinu katafalowego. We czterech kątach sali żałobney, na srebrnych podnożach, umieszczone są posągi Wiary, Nadziei, Skromności i Miłości. Świeczniki srebrne, ustawione wzdłuż dywanów i lampy żałobne utrzymują mnóstwo gorejących świateł.

Pośród tej żałobney ogrody wznoszą się cztery słupy, w kształcie starożytnych sarkofagów, do których są przymocowane bogate draperie sukienne ze srebrem, podszyte gronostajami, ogarniowane fręzami, żółędziami i sznurami złotymi, które zdobią baldachin katafalu, i świetnym jaśnieją blaskiem. U każdego słupa znajdujący się anioł, w postawie żałobney, ma oczy zwrócone na trunę, stojącą na podstawie, okrytej axamitem karmazynowym na wyniesieniu o trzech stopniach, otoczonych wspaniałemi świecznikami złotymi. Cztery te posągi całe są złote, postawione na podnożach srebrnych. Na dolnym stopniu tego wyniesienia, w głowach truny, są złożone, na wężgłowiach ze złotogłowy, Korona Cesarska, na podnożu złotem, tudzież orderzy ś. Jędrzeja i ś. Katarzyny na taboretach także złotych; w nogach, i przed całunem na materji srebrnej podszytej gronostajami z Herbami Państwu, zachodzący ś. Alexandra-Newskiego, ś. Anny, Ludwiki-Pruskiej, ś. Jana Jerozolimskiego, i Maryi Ludwiki Hiszpańskiej. Dalej są dwa pulpity, okryte axamitem karmazynowym: na jednym leży Obraz święty, należący do NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY ZMARŁEY, a na drugim, archi-prezbiter, w asystencyi dwóch dyakonów, dzień i noc czyta ś. Ewangelię. Z lewej strony, w głębi sali, na stole złożone jest wieko truny, na którym w głowach tarcza z her-

hami Państwa i z następującym napisem w języku Rosyjskim:

CESARZOWA
MARYA FEDOROWNA,
ŻONA CESARZA WSZECH ROSSYY,
PAWŁA PIERWSZEGO,
z DOMU KIEŻNICZKA WIRTEMBERSKA,
narodzona
dnia 14 października roku 1759,
zmarła
dnia 24 października roku 1828,
i została pogrzebiona
dnia listopada

Donieśliśmy już o składzie służby honorowej, dzień i noc będącej przy Ciele, i o mieszkach, które zajmują wojskowi, paziowie, kadeeci i podchorążowie gwardyi. Damy są w taki sposób uszykowane, że damy honorowe są na czele katafalu, panny honorowe po czterech rogach, a inne damy czterech klas pierwszych po prawej stronie; szambelani umieszczeni na przedzie katafalu, karmierunkrowie u nóg, a inni kawalerowie czterech klas pierwszych po lewej stronie.

Wzruszenie, jakiego doznaje zbliżający się do tego katafalu, na którym złożona jest TA, która, od dnia przyścia Swojego, ku ozdobieniu Dworu CESARSKIEGO ROSSYJSKIEGO, była nieustannie, więcej jak przez półwieku, celem miłości i uszanowania. To wzruszenie głębokie, tak potężnie obeymujące wszystkie władze, zaledwie dozwala zwrócić uwagę na tę świetność, jaką zwłoki tej czcigodney PANI są otoczone: nie można więc było oczekiwać i po nas w większych szczegółach opisanie tej żałobney sali, w której wrażenie, jakie powinny sprawiać, i blask przyozdobienia, i gust doskonały, który w ich urządzeniu przewodniczył (*), zdają się niknąć przed poświęconym przedmiotem, u stóp którego żyły, wdowy i sieroty, bogatego i ubogiego, żołnierza i dworzanina, dziecięcia i starca, jednoczą się z najsłodszyemi żalami.

Sankt-Petersburg dnia 9 listopada.

(z Gazety Sankt-Petersburskiej).

Obwieszczenie o przewiezieniu Ciała w Boguspożywającej NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWNY z CESARSKIEGO Pałacu Zimowego do Cerkwi Sobornej śś. Piotra i Pawła.

O godzinie 9 zrana zgromadzą się na placu Admiralicynym, konno, Urzędnicy, którzy od Kommissyi żałobney wyznaczeni są na Heroldów, a którzy być powinni w zupełnym mundurze, mając przez ramię wielką czarną szarfę krepową z białemi krepowemi kokardami, i krepę w tych miejscach, gdzie ją przepisano mieć podług ich rang, na mocy N a y w y ż e y potwierdzonego urzędzenia o wielkiej żałobie. Dwa Sekretarze Senatu, w czarnych kaftanach, konno, a przy

(*) P. C. Rossi, architekt gabinetowy J. C. M., tak chlubnie znany z tylu pięknych budowli w tutejszej stolicy, przez niego stawionych, podał myśl tego przyozdobienia żałobnego, i kierował około nich robotami, z czynnością do wiary niepodobną.

nich, wedle rozporządzenia Zwierzchności Wojskowej, konwoj jazdy Gwardyi konno i czterech trębaczy. Heroldom i Sekretarzom dane będą konie w stosowném ubraniu żałobném.

Zebrawszy się tym sposobem na placu Admiraliccyjnym, mają jechać ku Pałacowi Jego Cesarskiej Mości, gdzie przed bramą, po przegraniu na trąbach, jeden z Sekretarzów Senatu przeczyta niżej położone uwiadomienie. Toż potem uczynią przed Pałacem marmurowym i Pałacem Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza; poczem rozdzieliwszy się na dwie części, z których w każdej ma być Herold i Sekretarz, jechać powinien jeden Herold po całej Admiraliccyjnej stronie, a drugi na Wasiljewski Ostrów, stroną Petersburską i Wyborgską, i czytać to uwiadomienie po placach, znaczniejszych ulicach i przecięciach ulic, a po uczynieniu wszędy ogłoszenia, zjechać się mają na placu Admiraliccyjnym, i odesłać żołnierzy na kwatery, sami zaś z raportem udać się do Kommissyi Żałobnej.

Uwiadomienie będzie następujące:

Wedle N a y w y ż s z e g o Rozkazu Jego Cesarskiej Mości, postanowiono, aby się odbyło w dniu przewiezienia Ciała w Bogu spoczywającej N a y j a ś n i e y s z e j Cesarzowej Maryi, Fedorowny z Cesarskiego Pałacu Zimowego do Soboru śś. Piotra i Pawła, gdzie też nastąpi pogrzebienie Ciała Jej Cesarskiej Mości.

Wielki Marszałek Hrabia Mussin-Puszkina Brjus.

Processya Żałobna, mająca się odbywać w czasie przeprowadzenia Ciała w Bogu spoczywającej N a y j a ś n i e y s z e j Cesarzowej Maryi Fedorowny z Cesarskiego Pałacu Zimowego do Cerkwi Sobornej śś. Piotra i Pawła.

O D D Z I A E I.

Mistrz obrzędów, konno, w szarfie przez ramie, z krepy czarnej i białej.

1. Rota Leyb-Gwardyi półku Preobrażeńskiego, z odpowiednią, wedle przepisów wojskowych, liczbą Ober- i unter-oficerów; szeregowi trzymają broń po umarłym, w bębny zaś biją w czasie marszu, także po umarłym. 2. Oficer stojenny konno, w mundurze i zupełnej żałobie. 3. Marszałek z łaską marszałkowską, w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu z długą krepą, w randze Sztab-officera. 4. Kotły półku Kawaler-Gardów i trębacze tegoż półku, tudzież konnego półku Leyb-Gwardyi, konno, w zwyczajnym ubraniu. 5. Oficer stojenny, podobnie jak pierwszy. 6. Czterdziestu lokajów Dworu, po czterech w rząd. 7. Czterech laurów rzędem. 8. Ośmiu kamer-lokajów, po czterech w rząd. 9. Ośmiu oficyalistów Dworu, po czterech w rząd; wszyscy bez płaszczy, w kapeluszach z długą krepą. 10. Szesnastu paziów, po czterech w rząd, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 11. Czterech kamer-paziów rzędem, także w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. Ci i inni ze swymi oficerami, wyjąwszy będących na służbie. 12. Nadworny Mistrz paziów w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu, z długą krepą.

O D D Z I A E II.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramie z czarnej i białej krepy.

13. Marszałek z łaską, rangi 6 klasy, w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu, z długą krepą. 14. Chorągiew Xięstwa Oldenburskiego. 15. Chorągiew Dytmarsenska. 16. Chorągiew Stornmarnska. 17. Chorągiew Xięstwa Szleswicko-Holsztyńskiego. 18. Chorągiew Norweską. 19. Chorągiew herbu Czerkaskiego. 20. Chorągiew herbu Kabardyńskiego. 21. Chorągiew herbu Gruzińskiego. 22. Chorągiew herbu Kartalińskiego. 23. Chorągiew herbu Twerskiego. 24. Chorągiew herbu Mściśławskiego. 25. Chorągiew herbu Witebskiego. 26. Chorągiew herbu Kondyyskiego. 27. Chorągiew herbu Obdorskiego. 28. Chorągiew herbu Udorskiego. 29. Chorągiew herbu Biełozierskiego. 30. Chorągiew herbu Jarosławskiego.

Chorągwie niosą urzędnicy rangi 8 klasy, mający każdy z boków dwóch assystentów, rangi ober-oficerskiej; wszyscy w czarnych płaszcach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

O D D Z I A E III.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramie z czarnej i białej krepy.

31. Chorągiew herbu Rostowskiego. 32. Chorągiew herbu Połockiego. 33. Chorągiew herbu Riazańskiego. 34. Chorągiew herbu Czernihowskiego. 35. Chorągiew herbu Niżehorodzkiego. 36. Chorągiew herbu Bółgarskiego. 37. Chorągiew herbu Wiatskiego. 38. Chorągiew herbu Permiskiego. 39. Chorągiew herbu Jugorskiego. 40. Chorągiew herbu Twerskiego. 41. Chorągiew herbu Korelskiego. 42. Chorągiew herbu Białostockiego. 43. Chorągiew herbu Żmudzkiego. 44. Chorągiew herbu Semigalskiego. 45. Chorągiew herbu Kurlandzkiego. 46. Chorągiew herbu Inflantskiego. 47. Chorągiew herbu Estońskiego. 48. Chorągiew herbu Finlandzkiego.

Wszystkie wyżej wymienione chorągwie niosą, w randze 8 klasy, mając po bokach dwóch assystentów rangi ober-oficerskiej; wszyscy w czarnych płaszcach, i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

O D D Z I A E IV.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramie z czarnej i białej krepy.

49. Chorągiew herbu Podolskiego. 50. Chorągiew herbu Wołyńskiego. 51. Chorągiew herbu Litewskiego. 52. Chorągiew herbu Smoleńskiego. 53. Chorągiew herbu Pskowskiego. 54. Chorągiew herbu Tauryckiego. 55. Chorągiew herbu Sybirskiego. 56. Chorągiew herbu Polskiego. 57. Chorągiew herbu Astrachańskiego. 58. Chorągiew herbu Kazańskiego. 59. Chorągiew herbu Nowgorodzkiego. 60. Chorągiew herbu Włodzimierskiego. 61. Chorągiew herbu Kijowskiego. 62. Chorągiew herbu Moskiewskiego.

Wszystkie te chorągwie niosą, w randze 7 klasy, mając po bokach dwóch assystentów rangi ober-oficerskiej; wszyscy w czarnych płaszcach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

63. Chorągiew z czarnej kitayki z herbem Państwa, niesie w randze 6 klasy, w czarnym płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu z długą krepą, mając dwóch assystentów rangi sztab oficerskiej. 64. Pancerny w czarnej zbroi, trzymający miecz goły w dół spuszczonej, z gefesem obwiniętym czarną krepą, pieszo. 65. Chorągiew żałobną z czarnej kitayki niesie Urzędnik 6 klasy, mając dwóch assystentów rangi sztab oficerskiej; wszyscy w płaszcach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 66. Paradny nadworny pojazd Zmarłej Cesarzowej, który, za życia, używany był w dni uroczyste, w porządku następnym: a) Podoficer huzarski i 12 Leyb-huzarów, po dwóch rzędem, a w końcu także podoficer, konno. b) Oficer stojenny, konno. c) Karetą pod Koroną, ciągnięta przez 8 koni. d) Po bokach karety pieszych dwóch lokajów Dworu, z każdej strony. e) Przy kole, z prawej strony koniuszy, a z lewej Oficer Leyb-huzarów i dwóch kamer-paziów, konno. f) Za kareta czterech masztalerzów konno. g) Przy koniach pod kareta, ośmiu prowadzących masztalerzów, w liberyi paradnej.

O D D Z I A E V.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramie z czarnej i białej krepy.

67. Marszałek z łaską, 4 klasy, w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu z długą krepą. 68. Herb Królestwa Wirtemberskiego. 69. Herb Szleswicko-Holsztyński. 70. Herb Taurycki. 71. Herb Sybirski. 72. Herb Finlandzki. 73. Herb Polski. 74. Herb Astrachański. 75. Herb Kazański. 76. Herb Nowgorodzki. 77. Herb Włodzimierski. 78. Herb Kijowski. 79. Herb Moskiewski.

Wszystkie wyżej pomienione herby poniosą urzędnicy 6 klasy, mając każdy przy sobie dwóch assystentów; wszyscy w płaszcach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

80. Herb Wielki Państwa; przed nim idą 4 Jenerał-majorowie, a niosą go dwaj Jenerał-majorowie, i dwaj Półkownicy; przy nich w asystencyi dwóch Sztabs-oficerów, wszyscy w zupełnych mundurach i należytej żałobie.

O D D Z I A Ł VI.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy.

81. Głowa włościański dóbr zeszyty NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY, a za nim zgromadzenie włościan, po trzech w rząd, oznaczając żałobę krepą na rękę.

82. Głowa zgromadzenia jamszczyków; zgromadzenie jamszczyków, po trzech w rząd, w swoim odzieniu; ci zaś, którzy Nymilosciwiey obdarzeni byli kaftanami, oznaczają żałobę krepą żałobną na rękawie. 83. Maystrowie cechów rzemieślniczych, ze swojemi chorągiewkami, po trzech w rząd, i przy nich Głowy tych cechów. 84. Zgromadzenie mieszczan. 85. Zgromadzenie kupców. Po trzech w rząd. Za niemi Głowa mieski z laską.

O D D Z I A Ł VII.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy.

86. Marszałek z laską w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu, z długą krepą. a) Rossyysko-Amerykańska Kompania. b) CESARSKIE Wolne Towarzystwo Ekonomiczne. c) Towarzystwo opieki więźni. d) CESARSKIE Towarzystwo Czekolubne.

87. Marszałek z laską, z urzędników Ministerium Oświecenia Narodowego, w płaszczu i kapeluszu rozpuszczonym z długą krepą. a) Urzędnicy Biblioteki publiczney. b) Urzędnicy Uniwersytetu St. Petersburgskiego. c) Urzędnicy Akademii Sztuk. d) Urzędnicy Akademii Nauk. 88. Marszałek Domu pracy, i Towarzystwa patriotycznego damskiego, z laską w płaszczu i rozpuszczonym kapeluszu, z długą krepą. Urzędnicy tych zakładów. Wszyscy po dwóch rzędem, w czarnych płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

O D D Z I A Ł VIII.

Mistrz Obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy.

89. Marszałek mieysce wiedzy Ministerium CESARSKIEGO Dworu, a mianowicie kantorów: stajennego, łowieckiego, intendeney Dworu i nadwornego; z laską, za nim urzędnicy tych Kantorów, po trzech w rząd, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach, z długą krepą. 90. Marszałek gabinetu JEHO CESARSKIEY MOŚCI, z laską; za nim jego wiedzy urzędnicy, po trzech w rząd, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 91. Marszałek Kapituły orderów Rossyyskich, z laską; za nim jego wiedzy urzędnicy, po trzech w rząd, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 92. Marszałek Departamentu Udziałów, z laską; za nim jego urzędnicy, po trzech w rząd, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach, z długą krepą. 93. Marszałek szlachecki z laską, za nim obywatele, w Stolicy mieszkający, tak w urzędach, jako i bez służby, po trzech w rząd; na zamknięcie, Marszałkowie dworzańscy tey Guberni, powiatowi i guberski; wszyscy w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

O D D Z I A Ł IX.

Mistrz obrzędów konno, ze stanu woyskowego, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy. 94. Dwóch Marszałków z laskami, w rangach Jenerał-Majorów. 95. Jenerałowie wojenni, którzy we froncie znajdować się nie będą; wszyscy w pełnym uniformie, mając żałobę podług ustanowienia.

O D D Z I A Ł X.

Mistrz obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy. 96. Dwóch Marszałków 4 klasy z laskami, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 97. Sekretarze stanu JEHO CESARSKIEY MOŚCI w tey liczbie: Sekretarz Stanu Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, Pełniący obowiązek Sekretarza Państwa, Senatorowie, Ministrowie i Członkowie Rady Państwa; wszyscy po trzech w rząd, w czarnych płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą.

O D D Z I A Ł XI.

Mistrz obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy. 98. Marszałek Rady Opiekuńczej, dobroczynnych zakładów wychowania, które zostawały pod Naywyższem zarządzeniem w Bogu spoczywającej NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY MARYI FEDOROWEY, z laską; za nim członkowie i urzędnicy po trzech w rząd: a) Urzędnicy rządów Pawłowskiiego i Gaczyńskiego. b) Urzędnicy szpitalu obuchowskiego. c) Urzędnicy domu wariatów. d) Urzędnicy domu sierot. e) Urzędnicy mieskiego szpitala. f) Urzędnicy szkoły handlowey. g) Urzędnicy szkoły panińskiego domu wojenno-sierockiego. h) Urzędnicy instytutu maryńskiego. i) Urzędnicy instytutu położniczego. k) Urzędnicy domu wychowania. l) Urzędnicy szkoły orderu ś. Katarzyny. m) Urzędnicy towarzystwa wychowania szlachetnych panien. n) Urzędnicy rady opiekuńczej.

O D D Z I A Ł XII.

Mistrz obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy. 99. Dwa oddziały jazdy Gwardyi z odpowiednią liczbą ober- i unter-officerów. 100. Dwóch heroldów w swoim żałobnym stroju, z laskami swojemi w rękę. 101. Ordery zagraniczne. Hiszpański Maryi Ludwiki, Maltański, ś. Jana Jerozolimskiego. Pruski Ludwiki. 102. Ordery Rossyyskie: ś. Anny. ś. Alexandra Newskiego. ś. Katarzyny męceniczkii. ś. Andrzeja pierwszego wezwania. 103. Korona CESARSKA. Osoby przy wspomnianych Orderach i Koronie, jako też ich asystenci, wszyscy w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą; Korona zaś i ordery niesione będą na złotolitych węzłach. 104. Dwóch Mistrzów obrzędów Dworu JEHO CESARSKIEY MOŚCI, ze swojemi laskami żałobnymi. 105. Wielki Mistrz obrzędów ze swoją laską żałobną. Wszyscy trzej w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. Po obu stronach procesyi, począwszy od Korony i Orderów do Familii CESARSKIEY, idą kadeci rot grenadyerów 1go i 2go korpusu.

O D D Z I A Ł XIII.

Mistrz obrzędów konno, z szarfą przez ramię z czarney i białey krepy. 106. Śpiewacy monasteryscy: za nimi cały orszak Duchowny, z zapalonemi świecami w rękę, wedle rozporządzenia Nayprzewielebniejszego Metropolity Nowgorodzkiego i St. Petersburgskiego, z odpowiedniem uchezeniem Wysokiego dostojenstwa w Bogu spoczywającej NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY. Za procesyą Duchowną: śpiewacy Dworu, protodyakoni, kapłani, niosący dwa śś. Obrazy i Kapelan Protojerey Krynicki z Obrazem. 107. Wóz żałobny, ciągniony przez 8 koni, na którym stać będzie truna z Ciałem Błogosławionej pamięci CESARZOWEY; przy laskach extorey Kamerherowie, a przy sznurach i kutasach drudzy urzędnicy Dworu; przednie kutasy przykrycia trzymają także dwaj Kamerherowie; po bokach wozu idą Damy Orderu ś. Katarzyny i Freyliń, które były przy Zeszyty CESARZOWEY; a zdale od nich osoby, tudzież Kamer-huzary i Kamer-kazacy, jeden pod-officer i jeden kirysyer półku JHY CESARSKIEY MOŚCI, którzy podeymowali trunę. Damy w grubey żałobie podług urzędzenia, a Kawalerowie w czarnych płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. Po obu stronach wozu żałobnego iść będzie z pochodniami, 60 paziów wysokiey urody; konie poprowadzi ośmiu urzędników 8 klasy, w płaszczach z rozpuszczonemi kapeluszymi z długą krepą.

108. Za wozem żałobnym postępuje JEHO CESARSKA MOŚĆ w płaszczu żałobnym i rozpuszczonym kapeluszu z długą krepą, mając w asystencyi: Ministra CESARSKIEGO Dworu i Jenerał-adjutanta Wasilczykowa. Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI. Jeżeli Xiążę Alexander Wirtemberski i Xiążę Eugeniusz, jako też Xiążęta Alexander i Ernest Wirtemberscy, tu znajdować się będą, tedy oni mają postępować za JEHO CESARSKĄ MOŚCIĄ. Prócz tego przy Naywyższej JEHO Osobie znajdować się będą: Towarzysz Naczelnika Głównego Sztabu, Inspektor korpusu inżynierów, Jenerał-kwaternistrz i Jenerał dekurny; wszyscy w płaszczach żałobnych i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. Zda-

la, po bokach Jego Cesarskiej Mości idą: Jenerał i Adjutanci bokowi oraz urzędnicy wojskowi, orszak składający, także w płaszczach żałobnych i kapeluszach rozpuszczonych. NAYJAŚNIEJSZA CESARZOWA ALEXANDRA FEDOROWNA, a za Jey Cesarzką Mością Xiężniczka *Marya Wirtemberska*. Zdała po bokach NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI i NAYJAŚNIEJSZEJ FAMILII CESARSKIEJ, pójdzie 24 Podchorążych Gwardyi.

ODDZIAŁ XIV.

Mistrz obrzędów konno, z szarfą przez ramie z czarney i białej krepy.

109. Królowe Imerecyi, Rządczyni Mingrelska, Mistrzyni Dworu, Damy Stanu, Kamer-Freyliny, Freyliny i inne pierwszych czterech klas Damy, oraz wszyscy Kawalerowie Dworu, niewyznaczeni do Processyi, i Leyb-médycy, zachowując ten porządek, aby wszyscy szli po dwie i po dwóch w rząd, starsi po przedzie. 110. Wszystkie bliższe służebnice Zmarłej NAYJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEY, w grubey żałobie. Wszyscy bliżsi Jey Cesarzkiej Mości służący, w tej liczbie sztab-lekarze, lekarze, w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą; wszyscy po dwie i po dwóch wrząd, starsi po przedzie. 111. Rota grenadierów pałacowych. 112. Dwóch Marszałków z laskami w czarnych płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach, z długą krepą. Zmarłej CESARZOWEY Jeymości żałobny pojazd nadworny, ciągniony przez 8 koni, w czarnych oponach; po bokach idą czterey lokaje w żałobie, a przy kole jedzie koniuszy konne. 113. Oficer stajenny konno, także jak i pierwsi; za nim Wielki Marszałek kommissyi żałobney z laską żałobną, w płaszczu; przy nim po bokach dwóch ordynansowych konno: za nim Członkowie i inni Urzędnicy Kommissyi, oraz wszyscy ci urzędnicy, którzy pozostali, po trzech w rząd; wszyscy w płaszczach i rozpuszczonych kapeluszach z długą krepą. 114. Za kommissyą rota leyb-gwardyi półku siemieniowskiego z odpowiednią, podług ustaw wojskowych liczbą ober- i unter-oficerów; szeregowi mają trzymać broń po umarłym, a w bębny bić w czasie marszu także po umarłym.

Wszystko, co się tycze rozstawienia po miejscach na tę processyą żałobną, wszystkich wojskowych kommend, zostawuje się rozrządzeniu władzy wojskowej; równie też władzom wojskowymi i cywilnym zostawuje się wyznaczenie wszystkich tych urzędników po szczególe i miejscach, którzy mianowani na tę żałobną Processyą; rozumie się o tych, którzy są w klassach, poczynwszy od 5 do 10, i jak ich spisy, tak i samych osobiście, przysłać weznie do Kommissyi, która da każdemu należytą instrukcyą. Wielki Marszałek Hrabia *Mussin Puszkin-Brjus*.

(Journal de St-Petersbourg.)

J. K. M. Xiążę Jmć *Alexander Wirtemberski*, naczelnie zarządzający drogami komunikey, i J. K. W. Xiążę *Eugeniusz Wirtemberski*, przybyli do tutejszey stolicy.

— JO. Xiążę *Hessen-Homburski* także przybył do St. Petersburga z Odessy.

— Rzeczywisty radca stanu, *Degay*, prezydent 2go Departamentu Izby Cywilney w Moskwie, mianowany jest Ober-prokurorem 7go Departamentu Rządzącego Senatu.

— Półkownik odstawny, Xiążę *Dawydow*, należący do ministerium skarbu, mianowany jest radcą kollegialnym i wice-gubernatorem witebskim.

— CESARZ JEGOMOŚĆ przez reskrypt pod dniem 22 października, raczył udarować szablą honorową złotą, dyamentami sadzoną, z napisem: za waleczność, Jenerała porucznika *Ridigera*, naczelnika 3ciej dywizyi huzarów, w nagrodę waleczności, okazywaney przezeń w czasie całej kampanii przeciwko Turkom.

— Przez reskrypt pod dniem 26 października, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył udarować orderem *ś. Anny* 1szej klasy, Jenerał-majora, *Kupryanowa*, dowódcę 2giej brygady 10tej dywizyi pieszey, w nagrodę waleczności, okazywaney w czasie oblężenia *Warny*.

— Przez reskrypt pod dniem 2gim t. m. ra-

czył mianować kawalerem orderu *ś. Anny* 1szej klasy, Jenerała majora *Bohosiławskiego*, naczelnika fabryk uralskich.

— N. CESARZ JEGOMOŚĆ raczył przeznaczyć medal i gratyfikacyi 400 rubli P. N. *Wasiljewu*, będącemu w kancelaryi komissoryatu wojskowego w Sewastopolu, za uratowanie chłopięcia, tonącego w tym powiecie, i pachotka policyynego, który przybiegł mu na pomoc, a nie umiejąc pływać, na równie niebezpieczeństwo sam był narażony.

— Przez ukaz pod dniem 5 listopada, NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ udarować raczył kluczem Szambelańskim Kamerjunkra, Radcę Dworu, Xięcia *Alexandra Golicyna*, należącego do służby przy WIELKIM XIĘCIU JEGOMOŚCI KONSTANTIM, w wydziale cywilnym.

— Dnia 6. t. m. z południa stanęła Nawa, ale komunikacya z częściami zarzecznemi miasta nie jest jeszcze przywrócona.

FRANCYA.

Paryż dnia 8 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Xiążę *Damas*, W. Szambelan, dał imieniem Królewskiem pierścień brylantowy z cyfrą Monarchy młodey Hrabiance *Choiseul*, która Królowi Jmci podczas wjazdu jego do Strazburga podała koszycz kwitów. Miasto *Mühlhausen* podało Menarsze w dzień *ś. Karola* złoty medal, na którym dają się czytać następujące słowa Monarchy, wyrzeczone podczas odprawionej niedawno podróży: *Henryk IV* nazywał was dobrymi swymi przyjaciółmi, wtedy byliście Szwajcarami, teraz jesteście Francuzami i także dobrymi moimi przyjaciółmi.

Spodziewany tu Xiążę *Mortemart* ma otrzymać nowe instrukcy, i wkrótce potem udać się do Petersburga.

Pan *Sané*, znakomity budowniczy okrętowy, uwolniony za przeszłego ministerium od czynney służby, zostawał w największym ubóstwie. Minister morski, Pan *Hyde de Neuville*, udał się niedawno do niego na piąte piętro, i własnoręcznie podał mu krzyż Legii honorowej.

Bryg *Alerte* pod dowództwem Kapitana fregaty *de Nerciat*, zawinął dnia 31 z. m. z okolic Algieru do Tulonu. D. 3 z. m. uwolnił zabraną okręt kupiecki Francuzki, i wziął w niewolę 13 Algierczyków, którzy się na nim znajdowali. D. 16 z. m. popłynął do Algieru, i żądał oddania jeńców Francuzkich, których dostał 13 za tyleż Algierczyków. Rząd nymuje ciągle statki przewozowe, po większej części Neapolitańskie, a jak zapewniają, okręt *Scipio* eskortować będzie nowe transporta do Morei.

Pogrzeb Margrabiego *Desolles* odprawił się dnia 5 b. m. Cztery rogi całun niesli: Marszałek Hrabia *Molitor*, Margrabia *Semonville*, Hrabia *Beliard*, i Jenerał *Dumas*. Za karawanem szło 12 pojazdów żałobnych i wiele innych. Jenerał *Sebastiani* miał przy grebie nieboszczyka mowę, w której nazwał go gołym towarzyszem *Masse-ny*, *Dawusta*, *Neya* i *Siuszeta*.

Wczora po mszy *ś.* dał Król Jmć prywatne wystuchanie Nuneyuszowi Papieżkiemu, a potem Kawalerowi *Zeo Bermudez*, postowi hiszpańskiemu przeznaczonemu do dworu angielskiego. Ostatni wyjedzie jutro do Londynu.

Minister wojny ustanowił Kommissyą, która się ma zająć ułożeniem projektu do nowego prawa karnego wojskowego.

Słychać, iż Kardynał *Fesch* złożył dostojność Arcy-Biskupa Lugduńskiego, którą ma otrzymać Minister spraw duchownych.

Półkownik *Fabvier* wyjechał na kilka dni do *Nancy*, dla odwiedzenia podeszłej matki swojej, której dawno nie widział, oraz młodszego brata, który tam jest adwokatem.

Kilku Egipcyan, między którymi znajduje się także brat *Ibrahima* baszy: ukończyło dnia 2 b. m. kwarantannę w Tulonie. Przybędą do tutejszey stolicy dla ukończenia nauk.

DODATEK

Wilno dnia 19 Listopada v. s. 1828 Roku.

Minister handlu wezwał różne Izby handlowe w kraju i wydziały rękodzielnicze, aby przystąpiły do kommisji trudniący się tu roztrząsaniem interesów handlowych.

ANGLIA.

Londyn dnia 6 listopada.

(z Gazety Warszawskiej).

Posel Francuzki przy Dworze tutejszym otrzymał pismo od Xięcia *Wellingtona*, narażając się dnia 4 b. m. bardzo długo z hrabią *Aberdeen*, który także miał czynność z Postami Pruskim, Brezyljskim, Hiszpańskim i Neapolitańskim.

Nadeszły tu listy urzędowe od Panów *Stratford Canning*, *Malcolm* i *Fryderyka Adams*.

W *Dublinie* ma panować nadzwyczajne wzburzenie umysłów, zwłaszcza między Protestantami. Rocznicę wylądowania Króla *Wilhelma* obchodzono d. 4 b. m. z większą niż zwykle uroczystością. Wszakże dla utrzymania spokojności publicznej, nie ozdobiono tego Króla wstążkami bękitnemi.

— Dnia 7 —

Xięzę *Esterhazy*, Posel Austriacki przy Dworze tutejszym, przejeżdżając się na ulubionym koniu, spadł z niego, gdy się ów koń raptem wspiął, i złamał nogę. Wspomniany Xięzę, jest jednak tak zdrow, ile okoliczności pozwalają.

Lord *Londonderry* oświadczył, iż czuje odrazę przeciw klubom Brunświckim, życząc nadania swobod Katolikom. Większa część mieszkańców w *Derry* okazała się przeciwną wzmiankowanym klubom. Na pewnym zgromadzeniu Irlandzkim postanowiono nie pić piwa, do którego użytym bywa chmiel rosnący na ziemi Hrabstwa *Kentyskiego*, gdyż ta ziemia zasługuje na pogardę.

Stawny rzeźbiarz *Chantry* odebrał zlecenie od Króla Jmci, aby zrobił z marmuru posąg Monarchy, tudzież zmarłego Xięcia *Jorku* i Xięcia *Wellingtona*. Każdy z tych posągów będzie miał 9 stóp wysokości. Zostaną umieszczone przy nowych wielkich wschodach zamku *Windsorskiego*.

Pewny młodzieniec przybył z obcych krajów odebrał sobie niedawno życie w tutejszej stolicy. W kieszeniach jego znaleziono talią kart i na asie pikowym taki napis własną jego ręką nakreślony: *Cela a été ma ruine*.

List z *Nowego Jorku* pod dniem 9 października wyraża: „Zbliża się epoka wyboru Prezydenta Zjednoczonych Stanów Ameryki północnej, która będzie tem ciekawszą, iż tylko dwóch Kandydatów, to jest terazniejszy Prezydent *Adams* i Jenerał *Jackson*, ubiega się o tę godność. Minister skarbu Zjednoczonych Stanów ogłosił, iż d. 1 stycznia roku przyszłego umorzy znowu 4 miliony dolarów długu publicznego.”

PRUSSY.

Berlin dnia 15 listopada.

(z Gazety Warszawskiej).

Król Jmci przedłużył do Bożego Narodzenia roku 1831 moratorium wypłaty kapitału Listów Zastawnych w Prussach Wschodnich i Zachodnich, przy regularnem uiszczaniu się z bieżących prowizji. Zastrzegł jednak Monarcha skrócenie tego terminu, jeżeliby okoliczności dozwoliły.

Trzęsienie ziemi, które dnia 9 i 10 października dało się czuć w wyższych Włoszech, rozciągnęło także działalność swoją dnia 9 tego miesiąca w Prussach Wschodnich. Właściciel wsi *Heinrich* niedaleko *Friedland* pisze w tej mierze: „Dnia 9 października postrzegłem tu, iż musiało być gdzie trzęsienie ziemi. Mam studnię 20 stóp głęboką, która, jak w suchym roku zeszłym, tak i w bieżącym, nie była wyczerpaną, chociaż do mojej znacznej gorzelni i innych potrzeb bierze

się codziennie 3 do 4 tysięcy kwart wody a ubytku jej nigdy nie spostrzegłem; głębokość zaś tej wody wynosi tylko cztery stopy. Dnia 9 października o godzinie 9tej zrana wypompowano blisko 700 kwart wody, a studnia z wielką moją trwogą była zupełnie suchą. Blisko przez 2 godziny brakowało w niej zupełnie wody, która dopiero około południa wróciła do dawniejszego swego stanu, i dotąd w nim się utrzymuje, chociaż ciągle pompuje się 3 do 4 godzin. Trzeba się domyślać, iż trzęsienie ziemi we Włoszech rozciągnęło działanie swoje aż do tutejszych okolic, i żyłą wody, na kilka godzin wstrzymało, lub jej inny kierunek nadało; inaczej bowiem nie można by sobie wytłumaczyć tego zniknięcia wody.”

HISZPANIA.

Madryt d. 28 października.

(z Gazety Warszawskiej).

Onegdaj przechodził tędy ostatni oddział wojska francuzkiego, wracającego z *Kadyxu* do ojczyzny swojej.

Naczelnicy pewnego stronnictwa są w wielkiem poruszeniu; wyprawili posłańca do *Lizbony*, żądając wnoszą, iż w Portugalii zaydą nadzwyczajne wypadki.

Osada Hiszpańska w *Kadyxie* zachowuje wyborną karność. Zniesiono zakaz wpuszczania tam okrętów z *Torre-Vieja*, i surowe środki użyto względem okrętów z *Murcyi*.

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 25 października.

(z Gazety Warszawskiej).

Za wstawieniem się Konsula angielskiego, uwolniono tu uwięzionego Pana *Rospiglio*, kupca z *Gibraltaru*.

Jutro ma być wspaniałe obchodzona rocznica urodzin *Don Miguela*.

Biskup z *Beja* wydał list pasterski, napominający mieszkańców swojej diecezji, aby dotrzymali wiary *Don Miguelowi*.

O wypadkach w północnych prowincjach nie wiemy nic pewnego, jak tylko, że powstańcy wkroczyli do *Penafiel*. Pieniądze kass miejskich postanowiono spiesznie do tutejszej stolicy. Słychać, iż wszyscy więźnie znajdujący się w twierdzach mają być wywiezieni do Afryki. Przybycie 800-działowego okrętu francuzkiego *Duquesne* i fregaty *Thalia*, sprawiło tu mocne wrażenie. Są one (jak słychać) przeznaczone do *Brezylji*.

TURCYA.

Stambuł d. 11 października.

(z Gazety Warszawskiej).

Reis-Effendi i inni urzędnicy krajowi udają się często do obozu przy *Ramis-Czyflik*, gdzie W. Sułtan ciągle zostaje. Blokada Dardanelów sprawiła mocne wrażenie na przedmieściu *Pera*; jest obawa, aby przywiedzenie jej do skutku nie skłoniło Turków w tutejszej stolicy do przerwania panującej dotąd spokojności publicznej. Nie daje się wprawdzie jeszcze czuć braku żywności, lecz z czasem trudno będzie rządowi napęłnić magazyny.

Niekiedy przybywają tu gońcy francuzcy z *Morei* przez *Smyrnę*.

Od granic tureckich 27 października.

Według doniesień z *Korfu* pod dniem 21 b. m. wszystkie twierdzy w *Morei* poddały się wojsku francuzkiemu. Słychać, iż zaraz po zajęciu ich, oprócz bander trzech Mocarstw sprzymierzonych, zatknięto także chorągiew grecką na watach twierdz rzeczonych, stosownie do rozkazu jenerała *Maison*.

— Dnia 29 —

Gazeta wychodząca w *Korfu* donosi, co następuje: „Podług ostatnich wiadomości, twierdza *Lepantu*, gdzie jest 800 Turków na osadzie,

nie poddała się jeszcze do dnia 15 października. Gdy zaś Francuzi postavili przeciw niej działa, a kilka okrętów wojennych Francuzkich i Angielskich zbliżyło się, dowódca osady oświadczył chęć wejscia w układy z jenerałem francuzkim *Schneider*; jest więc nadzieja że i ta twierdza wkrótce się podda. Dnia 14 października widziano w *Zante* 20 statków przewozowych, płynących ku *Patras* pod zastoną fregaty francuzkiej. Listy z *Patras* pod dniem 13 października donoszą, iż tam znajduje się blisko 4,000 Francuzów, a 2,000 piechoty i jazdy udało się tegoż dnia przeciw warowni. W porcie *Patras* jest 5 okrętów wojennych francuzkich i 2 angielskie. Słychać, iż Lord *Cochrane* przybył do *Poros* na statku parowym *Hermes*."

List z *Alexandrii* (w Egipcie) pod d. 27 września wyraża „Zawinał tu z *Nawarynu* pierwszy oddział floty tureckiej z 6000 wojska pod eskortą fregaty francuzkiej i statku bombardyerskiego angielskiego; za kilka dni spodziewamy się przybycia reszty wojska, a z nią *Ibrahima* Baszy, który chciał być ostatnim Egipcjanem opuszczającym Moreę. Żołnierze, którzy wysiedli na ląd, są w biednym stanie, i codziennie wiele ich umiera. Żonaci pozostają tu, a innych posyła się zaraz do *Kairu*. Basza jest urażony, iż wstrzymano żywność postaną dla wojska jego do *Nawarynu*. Jeden z okrętów wojennych egipskich uszkodzonych w przeszlorocznej bitwie *Nawaryńskiej*, a potem naprawionych, obrócony na statek przewozowy, zatonał z 60 koniami o 50 mil morskich od portu *Alexandrii*. Że zaś był w środku eskadry, uratowano więc ludzi. W. Sułtan żądał od Baszy Egipskiego, aby posłał znaczny transport zboża do *Stambułu*."

WSPOMNIENIE O THAERZE.

Odtąd już coraz bardziey usuwał się Thaer od praktyki lekarskiej; mała wioseczka nie daleko *Celle*, całą jego na siebie ściągnęła uwagę; tu on oddany zupełnie gospodarstwu z największym zapalem poświęcił się doskonaleniu tej ważnej gałęzi przemysłu; w r. 1799, zaczął wydawać pismo peryodyczne gospodarskie, pod tytułem *Roczniki Gospodarstwa Niższej Saxonii* (*Annalen der Niedersächsischen Landwirthschaft*) i założył szkołę początkową dla gospodarzy.

Bywał jednak dotąd jeszcze używany, jako lekarz na konsylia, ale kiedy postanowił całkiem zaniechać praktyki lekarskiej i zupełnie się oddać nauce gospodarstwa wiejskiego, francuzi w r. 1803. posiadli owocześnie Arcy-Księstwo *Hanoweru*, a z niem i miasto *Celle*. Przywiązany do swojej oyczyzny, nie była po duszy przytomność tych gości; tym chętniey zatem przyjął wezwanie Króla Jmci Pruskiego, do jego państwa. W r. 1804 opuścił więc swoją oyczyznę, i w widokach naysympatyczniejszej nadziei, w nowy sobie ofiarowany, wstąpił zawod. Otrzymał tytuł Taynego Woytkowego Radcy (*Geheimer Kriegs Rath*), został członkiem Akademii umiejętności w *Berlinie*. *Roczniki Gospodarstwa Niższej Saxonii*, potem wydawał pod tytułem: *Roczniki Gospodarstwa* (*Annalen des Ackerbaues*), których pierwszy numer wyszedł w r. 1805. Pismo to peryodyczne wydawane było przez niego ciągle aż do r. 1824, a odtąd przez Nauczycieli Akademii Rolniczej *Mögelinckiej*.

W celu zaprowadzenia gospodarstwa praktycznego, Jego Królewska Mość raczył Thaerowi,

w prowincyi *Nadodrzańskiej*, przeznaczyć i oddać na czynsz wieczny, posiadłość. Gdy jednak ta wioska, z powodu nadzwyczajnej żyzności gruntu nieodpowiadała celowi ś. p. Thaera, wyprzedał więc ją, i kupił wieś *Mögelin*. Wkrótce potem po nabyciu tego majątku wszelkich dołożył usiłności, ażeby w nim Instytut gospodarski założyć; jakoż pomimo największych wówczas następczących się przeszkod, instytut został otwarty w jesieni 1806 r. W roku 1807 Thaer otrzymał urząd Radcy stanu. W r. 1810 przy ustanowieniu uniwersytetu w *Berlinie*, został mianowany w tymże uniwersytecie Profesorem Gospodarstwa Wiejskiego, i wraz w tymże czasie Radcą referującym do przedmiotów gospodarstwa w Ministerium spraw wewnętrznych. W tymże samym roku wydał on sławne swoje dzieło, *Zasady gospodarstwa rozumowanego* (*Grundsätze der rationellen Landwirthschaft*), dzieło, o którego zaletach dosyć jest tyle powiedzieć, że prawie na wszystkie europejskie języki przełożone zostało. Większą część pierwszego tomu, tego dzieła, w skróconym wykładzie, jeszcze w r. 1818 drukiem ogłosiłem. Nie tu jest miejsce oznaczać wartość tego dzieła i rozbiierać wysokie jego zalety. Autor jego, przeszedł w niem wszystkich swoich poprzedników, i następcom swoim nadług wydarł z rąk pióro. Pokazał się w niem wielkim i nadzwyczajnym oryginałem i otrzymał palmę twórcy nauki. Jakażto nieporównana zaleta, by być twórcą nauki doświadczenia, na którą się wieki i narody składają!

W r. 1815 został jeneralnym Intendentem Królewskich szczepowych owczarni merynosów. W r. 1817 naytąskawiey mianowany od Jego Królewskiej Mości Kawalerem Orderu Orła czerwonego 3ciej klasy. W r. 1823 w maju podał myśl stowarzyszenia się gospodarzy, trudniących się chowem owiec hiszpańskich, w celu doskonalenia przymiotów wełny. Towarzystwo to, pod nazwiskiem *Leipziger Wollkonvent*, już dało niezaprzeczone dowody swojej użyteczności, i jedna sławę dla swojego założyciela i przewodnika. W r. 1824 obchodził on jubileusz doktorski. Ta uroczystość była powodem przyznania mu powszechnego, i w kraju i za granicą pożytecznych jego i wielkich zasług. Król Jmci Pruski raczył go zaszczyścić naywyższym reskryptem, oświadczającym zadowolenie za gorliwie pełnioną służbę. Królowie Bawarski, Angielski, Saski i Wirtemberski, przy Naywyższych reskryptach przesłali jubilatowi ordery. Liczni przyjaciele i uczniowie jego, zebrani na ten akt czuły, wyrażali radość, przywiązanie i wdzięczność; a nawet stan włościański wyznaczył od siebie deputacyą, która solenizantowi oświadczyła wysokie poważenie i wdzięczność za te usługi, jakie on temu stanowi wyświadczył. Z mocnym wzruszeniem ś. p. Thaer wspominał i mawiał o tym dniu, w którym naysympatyczniejszych dowodów przyjaźni doświadczył, w którym sumnienniem i w duchu swojego serca mógł zostać przekonany, że nie tylko krajom niemieckim, ale i całemu światu był pożytecznym.

(Dokończenie nastąpi).

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 19 Listopada r. s. 1828 roku.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w mieście Bobruysku postanowiono wynurować domy sądowe z turmą za sumę wyliczoną podług śmiety 102,530 rubli 16½ kop. assygn., zatem życzący podjąć się takowego wynurowania, zechcą przybyć dla targów z prawnymi ewikcyami do Mińskiej Skarbowey Izby na terminy: 1szy 21, 2gi 22, a 3ci ostateczny 23 stycznia następującego 1829 roku, za przybyciem okazane będą życzącym warunki, śmieta i plan. Dnia 9 listopada 1828 r.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Radca Honorowy i Kawaler Felicyan Arcimowicz.

Za Naczelnika Stołu Siemienow.

1. Od Litewsko-Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż podług jego postanowienia dom murowany, położony w mieście Grodnie nad rzeką Niemnem pod N. 618, należący do Rady Stano Swieczina, na mocy Konstytucyi 1764 roku oddany na publiczną sprzedaż z przyczyny zostawienia tego domu przez właściciela jego pustkami, i że ten dom podług świadectwa urzędników oceniony 596 rub. 75 kop. srebrem; zatem jeżeli ochotnicy do kupienia pomienionego domu okażą się, ażeby się jawili do Izby sądowej Rządu Gubernialnego na terminy 12 marca, 9 i 10 kwietnia następującego 1829 roku. Dnia 13 listopada 1828 r.

Sekretarz i Kawaler Ludohowski.

1. Od Litewsko-Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż położony w mieście Grodnie na Dominikańskiej ulicy pod N. 304 murowany dwupiętrowy dom, pozostały po śmierci żyda Abrama Flaty, oceniony z należąciami do niego przybudowaniami 1,086 rub. 71 kop. srebrem, przynoszący rocznego dochodu (po odliczeniu na mieskie powinności) 66 rub. srebrem, za nieopłaceniem przez successorów tego Flaty należnych Grodzieńskiemu Bernardyńskiemu klasztorowi, od funduszowej tego klasztoru na tymże domie ubezpieczonej summy, procentów, oddany z publicznych targów na sprzedaż; zatem życzący kupić ten dom zechcą przybyć dla targów do Gubernialnego Rządu z gotowem pieniędźmi albo z dostatecznymi ewikcyami na terminy: 1szy 30 listopada, 2gi 31 grudnia tego roku, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania tego ogłoszenia w Sanktpetersburskich gazetach. Dnia 8 listopada 1828 roku.

Sekretarz i Kawaler Tadeusz Afanasowicz.
Naczelnik Stołu Sobolewski.

1. Od Podolskiej Magistratury Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza się, iż na sprzedaż, oddanego tej Magistraturze na ewikcyę, za ominieniem terminu, murowanego domu Rady Kallegialnego Samsona Janowskiego, w 3ciej Części miasta Kamieńca położonego, ocenionego w niepalnych materyałach 28,488 rub. 50 kop. ass. i miedzią, dla uzyskania długu, tej Magistraturze należnego, wynoszącego oprócz procentów 1600 rub. sr., naznaczono dla targów

terminy: 1szy 4, 2gi 6 i 3ci ostateczny 8 lutego następującego 1829 r., życzący kupić ten dom zechcą przybyć do Magistratury Powszechney Opieki pomienionych dni na 11stą godzinę zrana, i widzieć w niej sprzedającego się domu inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnucki.

1. Od Podolskiej Magistratury Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza się, iż na sprzedaż oddanych tej Magistraturze na ewikcyę, za ominieniem terminu, 3ch murowanych domów Kamienieckiego 5ciej gildy kupcy Morszka Jankielowicza Limonczyka, w mieście Kamieńcu położonych, ocenionych w niepalnych materyałach 49,072 r. ass. i miedzią, dla uzyskania długu tej Magistraturze należnego, wynoszącego oprócz procentów 100 cher. zł., 2112 rub. 67½ kop. sr. i 1737 rub. 85 kop. ass. i miedzią, naznaczono dla targów terminy: 1szy 4, 2gi 6 i 3ci ostateczny 8 lutego następującego 1829 roku; życzący kupić te domy zechcą przybyć do Magistratury Powszechney Opieki pomienionych dni na 11stą godzinę zrana i widzieć w niej sprzedających się domów inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnucki.

1. Witebska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza, iż w niej za ominiony w terminie dług przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu murowany dom z ziemią Rady Kollegialnego Kossowicza, położony w m. Witebsku; do czego terminy do targów naznaczono 1829 roku lutego 26, 28 i marca 2.

Buchhalter Taranczuk.

1. Witebska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza, iż w niej za ominiony w terminie dług przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu murowany dwupiętrowy dom z ziemią, Witebskiego obywatela Afroima Ryszkiewicza, położony w m. Witebsku; do czego terminy do targów naznaczono 1829 roku lutego 26, 28 i marca 2.

Buchhalter Taranczuk.

1. Witebska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza, iż w niej za ominiony w terminie dług przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu murowany dwupiętrowy dom z ziemią, Witebskiego obywatela Mowszy Wenca, położony w m. Witebsku; do czego terminy do targów naznaczono 1829 roku lutego 26, 28 i marca 2.

Buchhalter Taranczuk.

1. Witebska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza, iż w niej za ominiony w terminie dług przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu drewniany na murowanym fundamencie dom z ziemią, Witebskiego obywatela Josiela Szafyty, położony w m. Witebsku; do czego terminy do targów naznaczono 1829 roku lutego 26, 28 i marca 2.

Buchhalter Taranczuk.

1. Witebska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszem ogłasza, iż w niej za ominiony w terminie dług przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu nieruchomy majątek Witebskiego powiatu obywatela Felixa Chrystoforowicza Ciechanowieckiego, we wsiach: Choteniakach 15, Wystawkach 14, Summach 8 i Zabar-

niwie 6, w ogóle 43 dusz płci męskiej, z ziemią do nich należącą i wszelkiem zabudowaniem. O terminach do targow ogłoszono będzie osobno. Buchhalter Taranczuk.

Od Mohilewskiej Magistratury Powszechnej Opieki ogłasza się, iż w niej oddano na sprzedaż nieruchomy majątek Mściśławskiego Powiatu obywateli Erazma i żony jego Rozalii Żyrkiewiczów, zapisanych do ostatniej rewizji we wsiach: Podornie, Kurowiczowej Słobodzie, i Miasteczku Tatarenie, po wyłączeniu zmarłych, z nowo urodzonymi, w ogóle 24 płci męskiej włościańskich dusz, z ich własnością ziemią, zabudowaniem i wszelką przynależnością, za nie opłacenie należny tej Magistraturze długu, oceniony podług tycioletniej proporcji 6,600 rub.; jakie zaś naznaczone będą terminy, o tém uwiadomiono będzie osobno, przez wydrukowanie w Gazetach ogłoszeń.

Sekretarz Hołyński.

1. Oświadczenie imieniem Komornika Ptu Witkomierskiego Antoniego Zaremby czyni się w rzeczy następnej, dekretem Exdywizorskim z majtnościów zeszłego Józefa Siesickiego podkomorze go Ptu Wit. w Januszewie, roku 1824 mca januaryi 25 d. zapadłym, mając sądzoną sobie sumę rub. sr. 950, oświadczający się Komornik Antoni Zaremba dostał lokacyą w samych dzikowiznach, mizarnikach i bagnach, gdzie żadnym przemysłem ekonomicznym intraty najmniejszej obmyślić niepodobna. Takową tedy lokacyą będąc zupełnie skrzywdzonym apelować musiał do Sądu Głt. Lit. Wileń. 2go Depart. i apelacyą podanym pozwem, oraz wpisaniem aktoratu w Sądzie Głt. Lit. Wileń. 2go Departamentu popart, przez apelacyą zaś tę i pozwem wyrzekłszy się oświadczający wydzieloney tak haniebney schedy i oney nie obeymując, czekał poprawy wyroku Exdywizorskiego w Sądzie Głt.; a gdy tymczasem Exdywizya wyrażona jako doczesna Ukazem Senackim w roku 1825 marca 11 d. nastatym unikczemnita się i w miejscu tej exdywizya wieczysta została przeznaczona: wynióst był zapozwy oświadczający się w roku tymże 1825 do Sądu Głt. Litt. Wileń. 2go Departamentu po successorów i kredytorów zeszłego Siesickiego Podkomorze go celu uzyskania wskutek Ukazu Senackiego wieczystey Exdywizyi i przez nią przyspieszenia sobie rozprawy; lecz za przypadnieniem roku 1826 maja 31 dnia Aktoratu w Sądzie Głt., z takowych zapozwów successor Podkomorzyc Ignacy Siesicki syn zeszłego Podkomorze go Siesickiego, possydując znaczną część pozostatego od Exdywizyi majątku i nie życząc sobie nowey Exdywizyi skondemnować siebie dopuścić, poczym w roku 1826 junii 2 dnia wynióst powtórny zapozew oświadczający się do Sądu Głt. Lit. Wileń. 2go Departamentu loco peragendae executionis, ale za tym pozwem aktoratu w roku 1826 julii 13 dnia zawołany na nieszczęście oświadczającego się pro insubstanti uznany. Taką więc koleją gdy się przewlekła satysfakcyja, a zwła-

szcza gdy uważał oświadczający się, że strony nie które mające dobrą z Exdywizyi lokacyą zaprzeczali nowey Exdywizyi, postanowił i oświadczający się zjechać rozprawy z aktoratu apellacyne go acz nie mając żadnego procentu z zasądzoney dekretem Exdywizorskim sobie należności: bo zrzekłszy się przy apellacyi schedy wydzieloney z Exdywizyi jako jest wyżej wyrażono, nie obeymował oney, we swoim władaniu nie miał i nie ma, które i dopiero przez te oświadczenie do wiadomości publiczney podające się powtórnie zrzekając się, toż oświadczenie ręką własną podpisuję. Dat. 1828 mca gbra 15 dnia.

Antoni Zaremba Komornik Ptu Witkomier.

Roku 1828 mca gbra 15 dnia przed Sądem Ziem. Ptu Wileń, stawając osobiście WJP. Antoni Zaremba Komor. Ptu Witł. niniejsze oświadczenie stosownie do rezolucyi w dniu dzisiejszym nastatę wpisać do protokółu Sądowego podał i one w tymże protokole własnoręcznie podpisał.

Sędzia Ziem. Ptu Wileń. Stanisław Drzewicki. Regent Zienkowicz.

Czytano Benedykt Juskiewicz.

Wolno drukować. Wilno d. 15 listopada 1828 r. Cenzor; Norbert Jurgiewicz.

3 W domu WW. Latuszyńskich za Rudnicką Bramą znajduje się do sprzedania kocz nowy fabryki Warszawskiej za pomierną cenę. Wolno drukować Policmeyster Chrusztowski.

Kurs wexlow i pieniędzy:

St. Petersburg dnia nowembra.

Na Londyn	na 3 miesiące	pens	—	} za rub. assygn.
— Amszterdam	— 65 dni	cens	—	
— —	— 3 mies.	—	—	
— Hamburg	— 65 dni	szil. ban.	—	
— —	— 3 mies.	—	—	
— Paryż	— 70 dni	santim.	—	
— —	— 3 mies.	—	—	
Czerw. zł. holend.	.	.	— r. — kop.	}
Rubel złoty	.	.	— — —	
Rubel srebrny	.	.	— — —	

Odessa d. 26 października

Na Wiedeń	— 1 mies.	kreyc.	25½.	}
— Genuę	— 75 dni	sent.	109½.	
— Konstantynopol	— 21 dni	par.	101½.	
— Londyn	— na 3 mies.	pens.	10½.	
— Paryż	— 3 mies.	sant.	110½, 109½.	
— Tryest	— 1 mies.	kreyc.	25½.	}
— —	— 2 —	—	25½.	
Machmud miękki	— 14 r.	68 k.	— r. — k.	}
— — twardy	— 12 r.	50 —	— — —	
Rub. sr.	—	— 3 r.	77½ — 3 r. 78 k.	}
Rupje stary	—	— 2 r.	1 — — —	
— — nowy	—	— 2 r.	3 — — —	}
Talar hiszpański	—	— 4 —	97 — — —	
Czerw. zł. holl.	—	— 11 r.	32 — 11 — 37½ —	}
— — —	—	—	— — —	

Obserwacja meteorologiczne.	Czas obserwacji		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau		Wiatry		Odmiana w powiet.
	d.	godz.	cal.	lin.	+	stopni			
	d. 16	godz. 2 wiecz.	27	cal. 8,4 lin.	+	2,5	stopni	Poludniowy	Pochmurno
	d. 17	— — —	27	— 1,2 —	+	6,25	—	Zachodni	Pochmurno
	d. 18	— — —	27	— 2,9 —	+	2,25	—	Północny	Snieg
	d. 19	godz. 8 rano.	27	— 6,6 —	—	4	—	Zachodni	Pochmurno